

Oppvekstreformen Sør-Odal kommune

Et lag rundt barn, unge og familier

Min bakgrunn

- Utdannet lektor med tillegg kompetanse Mastergrad innenfor pedagogikk, ledelse og økonomi
- Erfaring som rådgiver i NAV, lærer og rektor barneskole og ungdomsskole og diverse prosjektstillinger innen oppvekst
- Er nå kommunalsjef Barn og Unge i Sør-Odal
- Et overordnet ansvar for PPT, skole, barnehager Odal barneverntjeneste, helsestasjon og kulturskolen

Kort om Sør-Odal

- Regionens nest største kommune med om lag 7900 innbyggere
- Kommunen har 8 grender med Skarnes som sentrum
- Kommunen er en del av Kongsvingerregionen
- Én skole med om lag 800 elever etter endring i skolestruktur i 2019
- 8 barnehager. 4 kommunale og 4 private

Hva betyr oppvekstreformen for Sør-Odal?

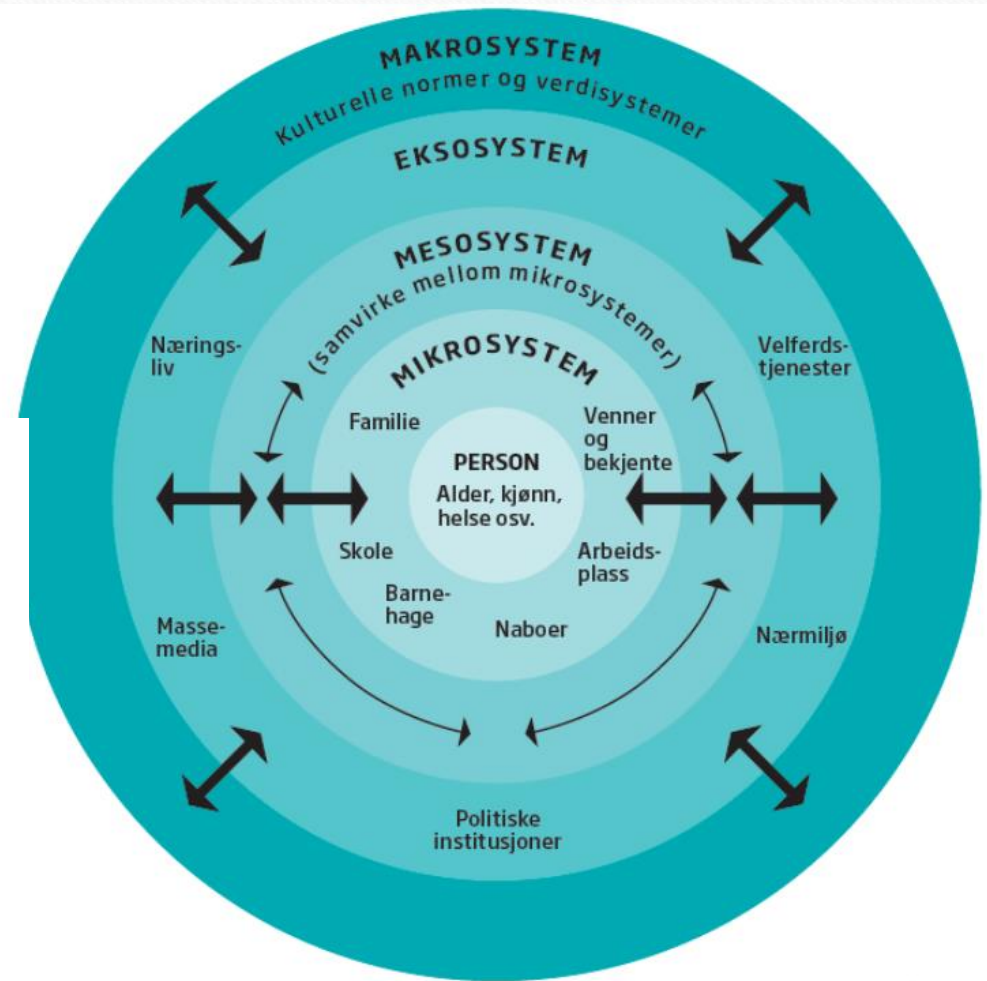
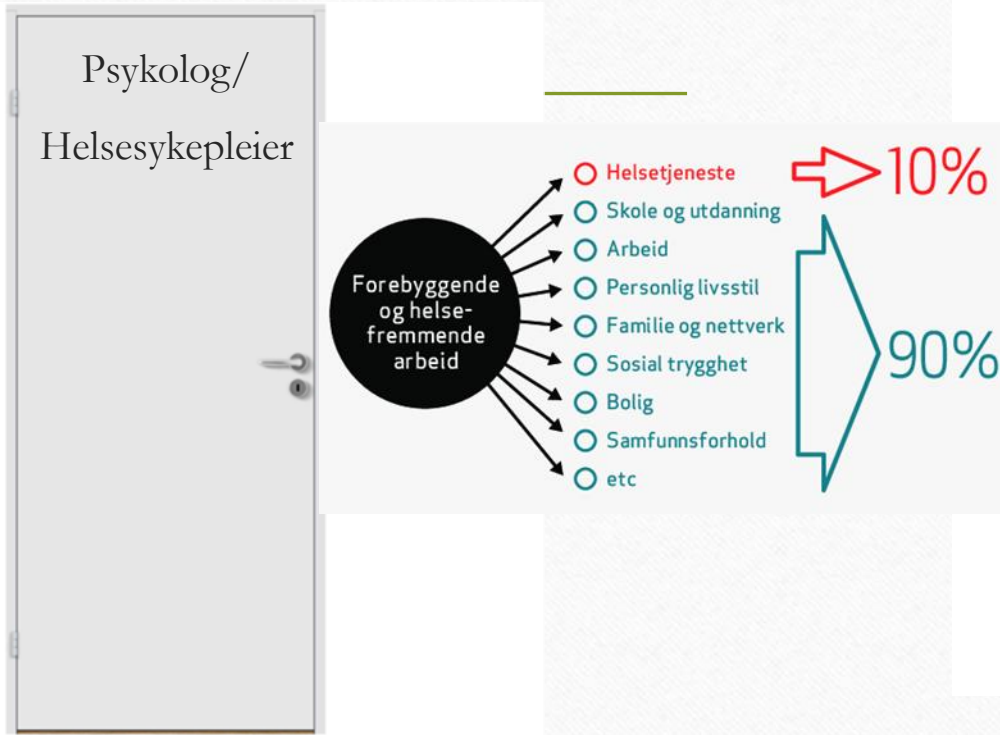
Historie om Erik

Erik 9 år (fiktiv navn)

- Erik strever med skolefaglig mestring.
- Vanskelig Erik i friminuttene, blir gående alene.
- Er ofte trist/nedstemt på skolen/hjemme
- Selvskading i form av risping på overarmene
- Han deltar ikke på fritidsaktivitet
- Mor er eneforsørger
- Mor har mange fysiske og psykiske plager
- Mor er uføretrygdet og forteller nå at hun er usikker på om hun klarer å beholde bilen
- Erik og mor har svært lite nettverk
- Mor slet med rusmidler under graviditeten og ble fulgt opp av barnevern, helsestasjon og PPT
- Vi har visst om Erik siden han startet i barnehage

Hva gjør vi med Erik?

Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell (Bronfenbrenner, 2005)

Eks på typiske handlinger

- Skolen sender bekymringsmelding til barnevern
- PPT har konkludert med at Erik ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære undervisningen og har anbefalt spesialundervisning etter Oppl.§ 5-1.
- Det har vært flere møter i skolens ressursteam med anbefaling om at mor ber fastlege henvises Erik til BUP
- Erik opplever ikke et trygt og godt skolemiljø og saken er meldt til Statsforvalteren
- **Statsforvalteren:** Erik er en særskilt sårbar elev og skolen/kommunen har skjerpet oppfølgingsplikt. Det er konstatert brud på aktivitetsplikten etter Oppl. Kap 9A.
- **Skolen:** Erik har store helseutfordringer som vi ikke har kompetanse til å hjelpe ham med
- Erik har ukentlige samtaler med skolens helsesykepleier. Oppfølgingskompetanse strekker ikke til

Hva betyr oppvekstreformen for oss?

- Bedre samordning av tjenestetilbudet for barn, unge og familier
- Bedre utnyttelse av ressurser og ikke minst kompetanse
- Styrke tjenestene gjennom å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats
- Unngå brudd i oppfølgingen
- Unngå fragmentering av ansvar for ulike områder som likevel er nær knyttet til hverandre

Samlokalisering i eget bygg

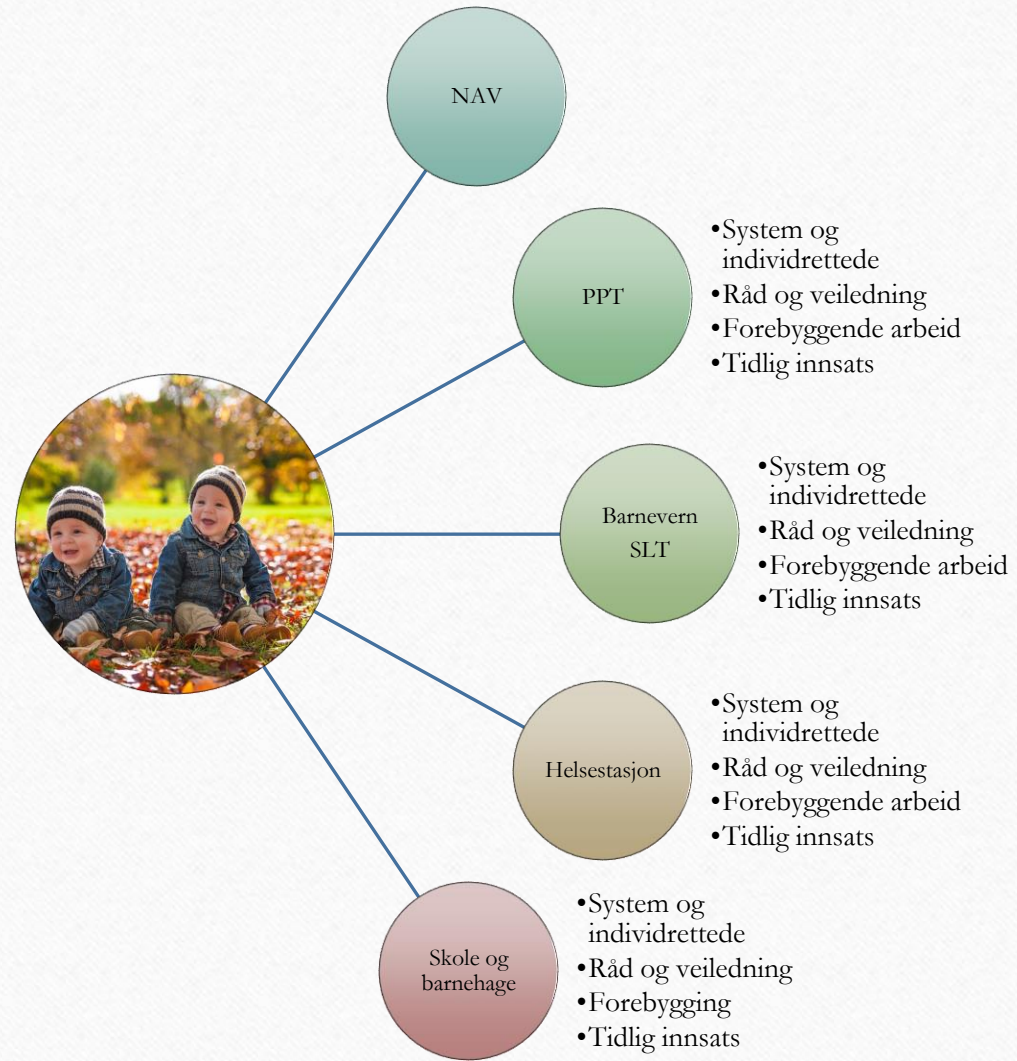
- Familier skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i kommunen – en dør inn
- Barn i psykososial risiko skal bli fanget opp og få adekvat hjelp så tidlig som mulig
- Fagpersonellet fra de ulike tjenestene skal utgjør tverrfaglige og fleksible team
- Arbeidet skal fordele i tråd med underliggende behov og den kompleksiteten det enkelte barn, ungdommen og familiene måtte ha.

forts.

- Et tverrfaglig kommunalt tilbud som ivaretar psykisk og fysisk helse hos barn, ungdom og deres familier
- Kommunens primære helse- og sosialtilbud rettet mot barn, unge og deres familier samordnes, samlokaliseres og forankres lokalt
- Utvikle en god dynamikk, og samordne hjelpen enten den er på universelt, selektivt eller indisert innsatsnivå

Hvorfor må vi jobbe annerledes?

- Tjenestene har ulik faglig forankring og ulike juridiske rammeverk å forholde seg til, men jobber med de samme målsetningene
- En fragmentering av ansvar for ulike områder som likevel er nær knyttet til hverandre, kan til tider utgjøre en stor utfordring for barn, unge og familier med sammensatte behov
- Familier, barn og unge kan ikke veiledes av alle instanser! Kompetanse MÅ benyttes på tvers
- Vi må heller bygge det gode laget rundt barna og familier

Hvordan skal vi tenke Forebygging?

- ✓ **Indikativ forebygging** – retter seg mot enkeltpersoner
- ✓ **Selektiv forebygging** – retter seg mot utvalgte grupper
- ✓ **Universell forebygging** – retter seg mot hele befolkningen

Tredje etasje/nivå – Indiserte tiltak
Barn, unge og familier med særskilte behov

Andre etasje/nivå – Selektive tiltak
Barn, unge og familier med individuelle behov

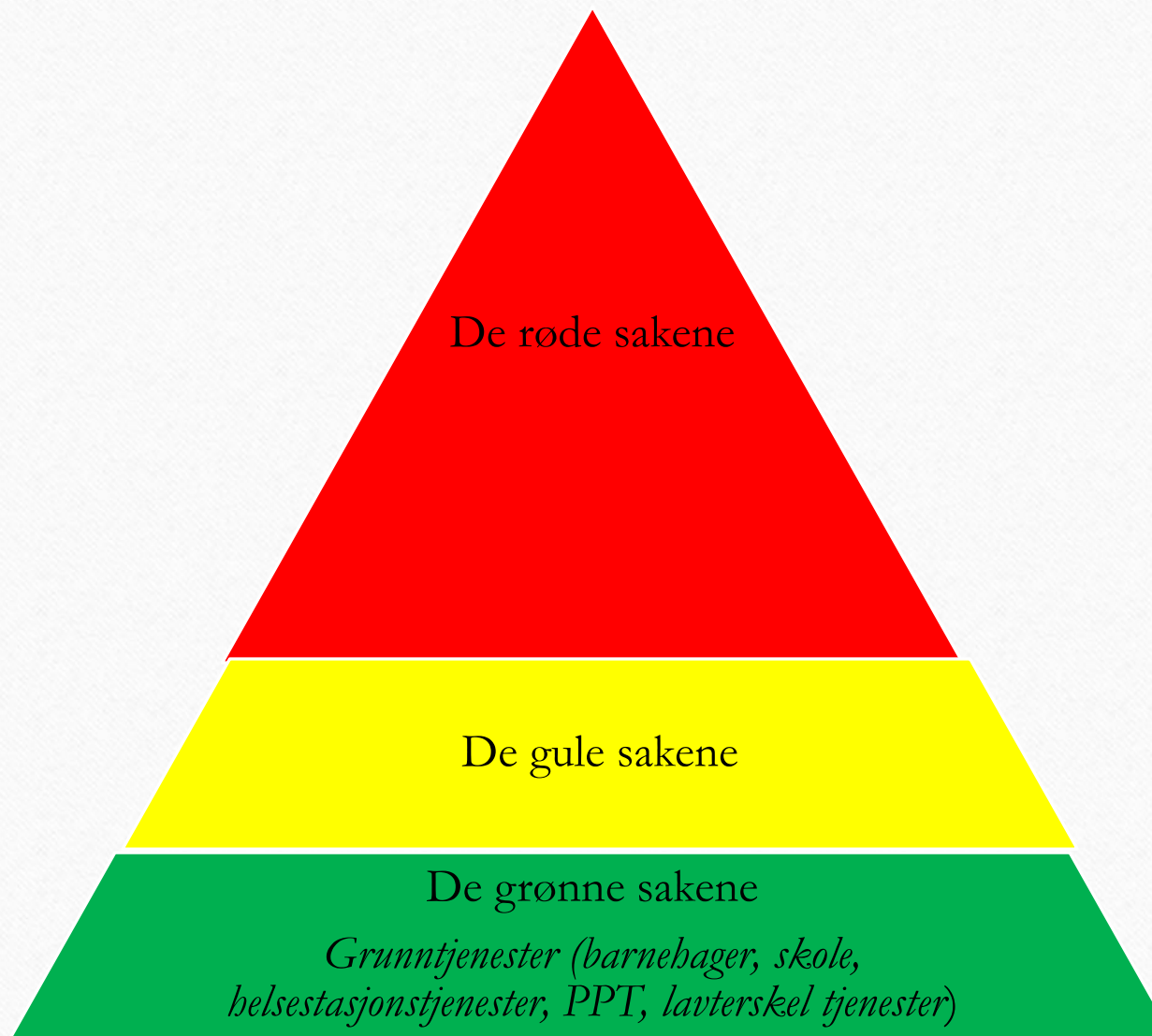
Første etasje/nivå – Universelle tiltak
Alle barn og unge med familier

Grunnmuren
Faglig fundament

Endringer i hvem som gjør hva?

Dagens situasjon!

Oppvekstreformen

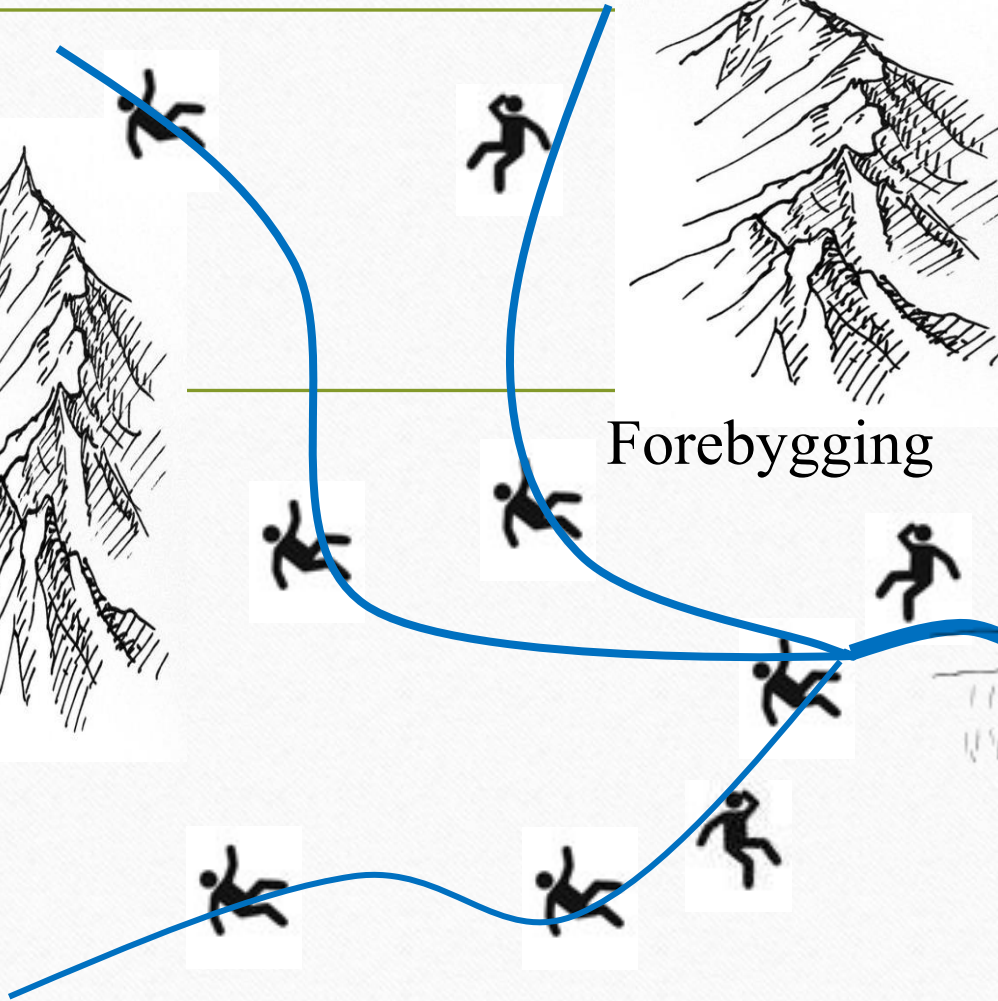
Tidlig innsats og forebyggende arbeid på tvers av fagområdene? Hvordan?

Forebygging

Behandling

Eksempel på hvordan?

- Etablering av UngArena pågående prosjekt – en del av det forebyggende arbeidet

TRE NIVÅER

Nivå 3:
Unge med komplekse
problemer kan få
behandling av en
profesjonell / kan bli
henvist videre til
spesialisthelsetjenesten

Nivå 1:
Ungdom kan komme
innom for å snakke
med noen / kan være
anonym og få
informasjon .

Nivå 2:
Ungdom med et definert
problem får noen og snakke
meg og er i oppfølging

Faglige målene i den forebyggende plan for Sør-Odal

- Barn, unge og deres familier skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i samme hus
- Vi skal vern om barn, unge og deres familier – Ivaretagelse av rettsikkerhet
- Barn, unge og deres familier skal medvirke i utforming av den hjelpen de måtte trenge
- Barn i psykososial risiko skal bli fanget opp og få adekvat hjelp så tidlig som mulig
- Fagpersonellet fra de ulike tjenestene skal utgjør tverrfaglige og fleksible team
- Arbeidet skal fordele i tråd med underliggende behov og den kompleksiteten det enkelte barn, ungdommen og familiene måtte ha
- Fagpersonellet skal utvikle en god dynamikk, og samordne hjelpen enten den er på universelt, selektivt eller indisert innsatsnivå

Forutsetninger for å løfte kvalitet i det forebyggende arbeidet

- **Solid forankring.** Lederne (politisk og administrativ) på øverste nivå i kommune må forplikte seg til å jobbe med reformen over tid.
- **Felles problemforståelse.** Når ulike tankesett og strategier møtes er det avgjørende at aktørene bruker tid på å komme frem til felles forståelse av hva som er kommunens viktigste utfordringer, og hvilke tiltak som skal settes inn.
- **Målrettet kartlegging.** Har vi den nødvendige kompetansen for å jobbe forebyggende?
- **Samarbeid på tvers** av tjenesteområdene forutsetter mer enn bare velvilje– det trengs myndighet til å forplikte de ulike tjenesteområde til samarbeid.
- **God styring og struktur.** Klare mål for hva kommunen ønsker å oppnå og hva som skal til for å nå målene (Internkontroll).
- **Koordinerte tiltak.** Basert på kartleggingen skal forebyggende tiltak prioriteres og settes i verk.
- **Systematisk evaluering.** Har tiltakene ønsket effekt, eller er det noe som bør gjøres annerledes? En kritisk vurdering er nødvendig for å sikre kvalitet og utvikling i det forebyggende arbeidet
- **Ledelse, ledelse, ledelse, ledelse**